

Vreme: 10.07.2026 10:45

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/tech-biz/4357594-cet-kontrol-prosao-u-evropskom-parlamentu-uz-ostre->

Autori: Bojana Petrović

Teme: Evropska komisija

Naslov: Čet kontrol prošao u Evropskom parlamentu uz oštre podele: Šta ovo znači za dopisivanje korisnika?

7015

Evropski parlament danas je podržao povratak privremene mere poznate kao Čet kontrol (Chat Control), koja internet platformama omogućava dobrovoljni masovni nadzor privatnih poruka radi otkrivanja materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje dece.

Time je otvorio put povratku privremenog izuzeća od evropskih pravila o privatnosti elektronskih komunikacija. Mera je važila od 2021. do aprila ove godine, a sada je Evropski parlament usvojio izmenjeni tekst jer nije prošao pokušaj odbacivanja stava Saveta EU. Reč je o privremenom rešenju koje važi do 3. aprila 2028. godine, dok institucije EU nastavljaju pregovore o trajnoj Uredbi za sprečavanje i borbu protiv seksualnog zlostavljanja dece na internetu. Treba napomenuti da mera nije obavezna za platforme i ne daje vladama direktan pristup porukama, a Evropski parlament usvojio je i amandman kojim želi da zaštiti end-to-end enkripciju. Privremena mera omogućava aplikacijama i internet platformama da dobrovoljno analiziraju komunikaciju korisnika kako bi otkrile materijale seksualnog zlostavljanja dece i pokušaje vrbovanja dece na internetu. Zagovornici tvrde da je mera nužna kako se ne bi stvorila pravna praznina u borbi protiv seksualnog zlostavljanja dece. Kritičari, sa druge strane, upozoravaju da se time ponovo otvara prostor za masovni nadzor privatnih poruka i da se zaštita dece koristi kao opravdanje za slabljenje prava na privatnost. Ova odluka ne znači da je usvojena trajna uredba, nego da je privremeno izuzeće koje platformama dopušta dobrovoljni masovni nadzor poruka opet prošlo u Evropskom parlamentu dok se o trajnom zakonu još pregovara. Evropska komisija predložila je produženje privremene mere do 2028. godine. Evropski parlament u martu je glasao protiv takvog produženja, tražeći kraće trajanje mere i uži opseg, uz jače zaštitne mehanizme za privatnost korisnika. No Savet EU je 2. jula usvojio izvorni predlog Komisije. Zbog toga je postupak došao u drugo čitanje u Evropskom parlamentu. Da bi Parlament odbacio ili izmenio stav Saveta o Čet kontroli, bila je potrebna apsolutna većina od 360 glasova. Za odbacivanje je glasalo 276 poslanika, protiv je bilo 286, a 30 ih je bilo uzdržano. Budući da nije bilo većine za odbacivanje izmenjenog stava, usvojen je tekst Saveta sa dva amandmana Evropskog parlamenta. Drugim rečima, privremena mera za dobrovoljni masovni nadzor poruka prošla je u Evropskom parlamentu. Važna razlika u odnosu na stav Saveta jeste to što je Evropski parlament usvojio i amandman kojim želi da zaštiti end-to-end enkripciju. Prema tom amandmanu, privremena mera ne bi se primenjivala na komunikacije koje su bile, jesu ili će biti zaštićene end-to-end enkripcijom, odnosno na komunikaciju kojoj mogu pristupiti samo pošiljalac i primalac. Čet kontrol je kolokvijalni naziv za evropski paket pravila kojima se želi sprečiti i suzbiti seksualno zlostavljanje dece na internetu. Predlog je godinama jedan od najspornijih digitalnih zakona u EU, a glavni spor je pitanje mogu li države, uz obrazloženje zaštite dece, otvoriti vrata nadzoru privatne digitalne komunikacije. Protivnici upozoravaju da bi se time mogla narušiti privatnost miliona građana koji nisu ni za šta osumnjičeni. Posebno ističu problem šifrovanih komunikacija, lažnih prijava i mogućnosti da se jednom uveden sistem nadzora kasnije proširi i na druga područja. Zagovornici mere tvrde da bez takvih alata platforme neće moći efikasno da otkrivaju i prijavljuju materijale seksualnog zlostavljanja dece, vrbovanje maloletnika i seksualnu ucenu. Prema njima, cilj nije opšti nadzor građana, nego omogućavanje platformama da

Vreme: 10.07.2026 10:45

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/tech-biz/4357594-cet-kontrol-prosao-u-evropskom-parlamentu-uz-ostre->

Autori: Bojana Petrović

Teme: Evropska komisija

Naslov: Čet kontrol prošao u Evropskom parlamentu uz oštre podele: Šta ovo znači za dopisivanje korisnika?

nastave da koriste alate koji su već bili dopušteni privremenim izuzećem. Krajem 2025. godine države članice usaglasile su stav o novoj uredbi. U toj su verziji odustale od obaveznog nadzora privatnih poruka, nakon snažnih kritika zbog mogućeg masovnog nadzora građana. Ipak, privremena mera sada je korak bliže povratku jer trajno rešenje još nije doneto. To znači da se pitanje nadzora poruka nije zatvorilo, nego se nastavlja paralelno na dva nivoa: kroz privremeno izuzeće i kroz pregovore o trajnoj uredbi Čet kontrol. Hrvatski evroposlanici iz HDZ-a, Karlo Resler (Karlo Ressler), Sunčana Glavak, Davor Ivo Stijer (Davor Ivo Stier), Željana Zovko, Tomislav Sokol i Nikolina Brnjac, glasali su za povratak privremene mere. U saopštenju su poručili da su želeli da izbegnu pravnu prazninu u borbi protiv zlostavljanja dece, prenosi hrvatski portal Index. "Podržali smo široko prihvaćeno rešenje koje je bilo na snazi prethodnih godina jer smatramo da ne sme postojati pravna praznina koja bi zlostavljačima olakšala pristup žrtvama", naveli su HDZ-ovi poslanici. Naglasili su da se, prema njihovom tumačenju, ne radi o uvođenju obaveznog nadzora poruka. Dodali su da o kontroverznoj uredbi Čet kontrol tek treba da se pregovara i da se zalažu za "razumne, efikasne i srazmerne mere" uz zaštitu prava na privatnost. Gordan Bosanac, evroposlanik Zelenih i Možemo!, glasao je protiv. Kritikovao je EPP (EPP), evropsku političku grupaciju kojoj pripada HDZ, tvrdeći da je ponovno glasanje progurano po principu "glasaćete dok ne izglasate ono što mi želimo". Bosanac smatra da bezbednosne službe treba prvo da identifikuju sumnjive korisnike, a tek ih potom nadziru. "Bezbednosne službe prvo moraju identifikovati sumnjive korisnike, te ih potom nadzirati, a ne obrnuto", rekao je Bosanac. Upozorio je i da je tokom ranije primene ove uredbe gotovo polovina prijavljenih komunikacija bila potpuno legalna, što pripisuje lošim algoritmima. "Svi imamo pravo na privatnost, jer privatnost mora ostati siguran prostor našeg ljudskog identiteta", poručio je. Protiv je bio i Stiven Nikola Bartulica (Stephen Nikola Bartulica) iz Evropskih konzervativaca i reformista. Poručio je da zaštita dece mora biti prioritet, ali da se ne sme koristiti kao opravdanje za narušavanje temeljnih prava građana. Bartulica smatra da policija i pravosuđe treba da sprovede ciljane istrage protiv kriminalaca na osnovu sudskih naloga, umesto da se omogućuje širok nadzor privatnih poruka. Upozorio je i da bi ovo privremeno izuzeće moglo postati presedan za trajno slabljenje prava na privatnost u Evropskoj uniji. Privremena mera prošla je u Evropskom parlamentu, ali postupak još nije sasvim završen jer o parlamentarnim amandmanima mora da se izjasni Savet. Evropske institucije nastavljaju da pregovaraju o trajnoj uredbi koja bi trebalo dugoročno da uredi borbu protiv seksualnog zlostavljanja dece na internetu. Stav Evropskog parlamenta sa usvojenim amandmanima sada ide Savetu, koji ima tri meseca da ih prihvati ili odbaci. Ako Savet ne prihvati sve amandmane, sledi postupak mirenja. Ključno pitanje ostaje isto: kako zaštititi decu na internetu, a da se pritom ne uvede sistem koji bi omogućio širok nadzor privatnih poruka građana. (Telegraf Biznis/Index)

